

บทสรุป

โครงการเงินกู้ต่างประเทศของส่วนราชการ เป็นโครงการที่ส่วนราชการได้จัดทำขึ้นเพื่อขอกู้เงินจากต่างประเทศ โดยการนำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก่อนเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และเมื่อได้รับอนุมัติตามขั้นตอนแล้วกระทรวงการคลังโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ. 2519 จะดำเนินการกู้เงินกับสถาบันเงินกู้ในนามของรัฐบาลไทย

ในการดำเนินงานตามโครงการเงินกู้ นั้น ส่วนราชการเจ้าของโครงการจะจัดตั้งหน่วยประสานงานโครงการ เพื่อทำหน้าที่บริหารและควบคุมโครงการเงินกู้ ให้เป็นไปตามแผนงานที่ได้รับอนุมัติ โดยมีกระทรวงการคลังทำหน้าที่ควบคุม และติดต่อประสานงานกับสถาบันเงินกู้

เงินที่นำมาใช้จ่ายตามโครงการเงินกู้มี 3 ส่วนด้วยกัน คือ เงินกู้อิงงบประมาณสมทบ และเงินทศรองราชการ เพื่อรองจ่ายตามโครงการเงินกู้ต่างประเทศ แต่ละส่วนก็มีระเบียบและวิธีปฏิบัติในการเบิกจ่ายที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งในวิทยานิพนธ์นี้ได้ศึกษาถึงขั้นตอนการควบคุมการเบิกจ่าย และวิธีปฏิบัติในการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินทั้ง 3 ส่วนตามโครงการเงินกู้ต่างประเทศ และการเบิกเงินกู้ออกใช้เงินทศรองราชการฯ ทั้งในระบบบัญชีของรัฐบาลไทย ระบบบัญชีส่วนราชการและระบบบัญชีโครงการเงินกู้ต่างประเทศ

จากการศึกษาถึงการควบคุมโครงการเงินกู้ต่างประเทศทางด้านการบัญชีและด้านบริหาร ทั้งในส่วนของกระทรวงการคลัง และส่วนของส่วนราชการ ได้พบปัญหาการควบคุม ตลอดจนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาพอสรุปได้ดังนี้

1. กระทรวงการคลัง

1.1 ด้านการบัญชี

1.1.1 ปัญหาการควบคุมกองทุนเงินทศรพระราชกรรฯ ซึ่งปัจจุบัน กรมบัญชีกลางใช้ทะเบียนควบคุม และรายงานเฉพาะส่วนที่ทศรองจ่ายไป

ควรจัดให้มีการบันทึกบัญชีในรูปของกองทุนเงินทศรพระราชกรรฯ เพื่อรองจ่ายตามโครงการ เงินกู้ต่างประเทศ เพื่อแสดงฐานะของกองทุนได้อย่างเด่นชัด

1.1.2 ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินการขอเบิกเงินกู้จากสถาบันเงินกู้ เพื่อนำมาชดเชยเงินทศรพระราชกรรฯ

ควรให้ส่วนราชการเจ้าของโครงการ เงินกู้ปรับปรุงระบบการควบคุมใบสำคัญ เพื่อจะสามารถจัดส่งใบสำคัญให้กรมบัญชีกลางดำเนินการขอเบิกเงินกู้มาชดเชยเงินทศรพระราชกรรฯ ได้รวดเร็วและครบถ้วนยิ่งขึ้น ส่วนทางด้านกระทรวงการคลังก็ควรปรับปรุงรูปแบบของรายงานการจ่ายเงินทศรพระราชกรรฯ ให้แสดงฐานะการเงินของกองทุนเงินทศรพระราชกรรฯ เพื่อรองจ่ายตามโครงการ เงินกู้ต่างประเทศให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการบริหาร

ปัญหาการขาดระบบและขาดเจ้าหน้าที่ในการจัดระบบและดำเนินการบริหารงานเงินกู้ต่างประเทศและงานเงินทศรพระราชกรรฯ เพื่อรองจ่ายตามโครงการ เงินกู้ต่างประเทศ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่ามุ่งค่านปฏิบัติเพียงด้านเดียว

ควรจัดอัตราค่าจ้างให้มีความเหมาะสมกับงานแต่ละงาน พร้อมทั้งพัฒนาและฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ส่วนราชการ

2.1 คานการบัญชี

2.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการลงบันทึกในระบบบัญชีส่วนราชการ ควรกำหนดวิธีปฏิบัติในการลงบันทึกบัญชีสำหรับการเบิกจ่ายเงินทรองราชการฯ ของส่วนราชการในส่วนภูมิภาค ที่กระทรวงการคลังยังไม่ได้กำหนดขึ้น เพื่อให้ส่วนราชการในส่วนภูมิภาคนำไปถือปฏิบัติและปรับปรุงระบบการควบคุมใบสำคัญและการบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินทรองราชการฯ ของส่วนราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้รัดกุมยิ่งขึ้น

2.1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการลงบันทึกในระบบบัญชีโครงการเงินกู้ ควรกำหนดวิธีการบันทึกเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินทรองราชการฯ ในระบบบัญชีโครงการเงินกู้ และปรับปรุงระบบการตั้งงบประมาณโครงการเงินกู้ของประเทศไทยให้สอดคล้องกับโครงการที่กำหนดในสัญญาเงินกู้ อีกทั้งในการทำสัญญาควรกำหนดประเภทรายจ่ายของโครงการเงินกู้ให้สอดคล้องกับหมวดรายจ่ายตามงบประมาณของประเทศไทยด้วย

2.2 คานการบริหาร

ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการล่าช้า และปัญหาการขาดความสนใจในการวางแผนการปฏิบัติงาน และการประเมินผลโครงการของส่วนราชการเจ้าของโครงการ ซึ่งสาเหตุอาจเนื่องมาจากการอนุมัติโครงการมิได้พิจารณาถึงความสามารถในการบริหารโครงการของคณะผู้บริหารโครงการ อีกทั้งยังขาดการเตรียมโครงการที่ดี ดังนั้น ในการพิจารณาสนับสนุนการกู้เงิน ควรจะต้องพิจารณาถึงความสามารถในการบริหารโครงการของคณะผู้บริหารโครงการเสียก่อน และยังคงควรให้มีการเตรียมโครงการทั้งทางเทคนิค การจัดองค์การบริหาร การวางแผนการปฏิบัติงาน และการประเมินผลโครงการให้พร้อม

นอกจากนั้นในปัจจุบันกฎหมายเปิดโอกาสให้ส่วนราชการดำเนินการใช้จ่ายเงินในส่วนที่เป็นเงินกู้ได้โดยไม่ต้องตั้งงบประมาณเป็นปี ๆ ไป ดังนั้น รายจ่ายส่วนนี้

จึงมิได้แสดงไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี จะแสดงไว้เฉพาะส่วนของ งบประมาณ-
 สมทบเท่านั้น เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและติดตามการใช้จ่ายเงินของส่วนราชการ
 เจ้าของโครงการ อีกทั้งยังได้พิจารณาถึงความเหมาะสมของงบประมาณปกติ และงบ-
 ประมาณโครงการเงินกู้โดยส่วนรวมด้วย จึงเห็นสมควรให้มีการแสดงรายจ่ายของ
 โครงการเงินกู้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี

เมื่อได้มีการปรับปรุงแก้ไขส่วนบทพร้องตามที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว คาดว่า
 การใช้จ่ายเงินจากโครงการเงินกู้และการควบคุมติดตามการปฏิบัติงานตามโครงการ
 เงินกู้จะกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย